

УДК 340.143, 159.9

А- 43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровського гуманітарного університету» від 08.02.2024 р. (протокол № 5)

А-43 Актуальні проблеми юриспруденції та психології: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 15 грудня 2023 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2023. 218 с.

Збірник конференції містить матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юриспруденції та психології» (15.12.2023), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова*); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА** (*заст. голови*); **Андрій МІРОШНИК** (*секретар*); канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**, докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**, докт. юрид. наук, доц. **Сергій ПЕНЬКОВ**, канд. псих. наук, доц. **Людмила ПРИСНЯКОВА**, докт. псих. наук, доц. **Олександр САМОЙЛОВ**

© ВНПЗ ДГУ, 2023

© Автори, 2023

Молібог Дар`я Олександрівна

здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Самойлов Олександр Єжиєвич

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології
Дніпровського гуманітарного університету

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ У ШЛЮБ

В сучасному суспільстві вибір життєвого партнера є важливим етапом для молодих людей. Актуальність вивчення психологічних особливостей цього періоду полягає у зрозумінні та підтримці емоційного та соціального благополуччя пар, а також у запобіганні можливим проблемам у подальшому шлюбі.

Зростання кількості розлучень та складних взаємин у сучасних шлюбах свідчить про те, що молоді пари стикаються з численними викликами у процесі вступу в шлюб. Несвідомість психологічних аспектів такого важливого етапу може призвести до труднощів у подальших взаємин.

Проблематикою психологічних особливостей молодих людей, які вступають у шлюб досліджували наступні науковці А. О. Денисенко [1], В. Г. Захарченко [2], Г. А. Кошонько [3], Магдисюк Л. І., Цесля Т.І. [4], К. В. Потьомкіна, Ю. В. Шестеро [5].

Вибір життєвого партнера - це складний та багатогранний процес, що включає в себе психологічні, емоційні, та соціокультурні аспекти. Здатність ефективно вибирати партнера визначає успіх подальших взаємин.

Сімейне життя — це складний і динамічний процес, який включає в себе різні етапи, кожен із яких має свої виклики та здобутки. Розуміння цих етапів допомагає сім'ям підготуватися до змін, які можуть виникнути, і краще розуміти власні потреби та очікування.

1. Етап молодшого шлюбу: "романтична фаза". На початку шлюбу пара знаходиться у фазі великої романтики та захоплення. Цей період властивий високому ступеню емоційного зближення та прагненню зробити одне для одного все. До основних викликів на цьому етапі відноситься: адаптація до нових ролей, вирішення конфліктів у спільному житті. До здобутків на цьому етапі відноситься: зміцнення емоційних зв'язків, формування родинних традицій.

2. Етап Виховання Дітей: "фаза збільшення родини". Поява дітей призводить до переорієнтації уваги з партнера на виховання та підтримку сім'ї. Пара стикається з новими викликами, пов'язаними з батьківством. До

основних викликів на цьому етапі відноситься: балансування між роботою та сімейним життям, розподіл обов'язків у вихованні дітей. До здобутків на цьому етапі відноситься: зміцнення ролі партнерів, розвиток батьківських навичок.

3. Етап підліткового виховання: "фаза сімейної адаптації". З дорослішанням дітей сім'я входить в новий етап, коли партнери повинні адаптуватися до змін у поведінці та потребах підлітків. Важливо розуміти їхні індивідуальності та підтримувати їх. До основних викликів на цьому етапі відноситься: керування конфліктами з підлітками, підтримка їхнього самостійного розвитку. До здобутків на цьому етапі відноситься: розвиток взаєморозуміння між членами всієї родини, підготовка до ролі порадників для дітей.

4. Етап порожнього гнізда: "фаза змін та знову відкриттів". Після виходу дітей з дому пара стикається із "порожнім гніздом". Цей етап може викликати переосмислення особистих та сімейних цінностей, а також пошук нових цілей. До основних викликів на цьому етапі відноситься: адаптація до нового етапу життя, зміна стосунків між партнерами. До здобутків на цьому етапі відноситься: можливість сконцентруватися на особистому та професійному розвитку, зміцнення стосунків партнерів.

5. Етап старіння: "фаза поглибленого розуміння". Під час старіння сім'я може стикатися із втратами, але одночасно це може бути періодом поглибленого розуміння та прийняття одне одного. До основних викликів на цьому етапі відноситься: здоров'я та фізичні обмеження, адаптація до змін у ролі партнерів. До здобутків на цьому етапі відноситься: зміцнення взаєморозуміння та взаємопідтримки, поглиблення любові та дбайливості одне до одного.

Розуміння етапів сімейного життя допомагає сім'ям краще розуміти природу змін та підготуватися до них, розвиваючи здорові та стійкі відносини. До механізми психологічного пристосування можна віднести:

- етап самопізнання. Визначення власних потреб, цінностей та очікувань від майбутнього шлюбу,
- спільний розвиток. Важливість спільного росту та розвитку особистостей в парі,
- підтримка психологічної безпеки. Створення психологічно безпечного середовища для відкритого спілкування та взаєморозуміння.

Шлюб – це не лише соціальна угода, але й контекст для особистісного розвитку кожного партнера. Здатність пари взаємодіяти, вирішувати конфлікти та підтримувати одне одного важлива для стабільності та зростання як окремих особистостей. В шлюбі важливо розвивати навички співпраці та взаємодії. Спільне прийняття рішень та взаєморозуміння допомагають кожному партнерові зростати. Відкритий та ефективний обмін думками та почуттями є ключем до побудови сильних стосунків. Необхідно вчитися чути одне одного та виражати свої потреби та очікування. Здатність бути підтримкою для партнера є важливою для особистісного зростання. Важливо

відчувати, що ви несете відповідальність один за одного. Пари, які разом подолали стресові ситуації, стають міцнішими. Розуміння того, що поділ стрес може об'єднувати родину дуже важливе. Спільні цілі та плани стимулюють пару рости разом. Розвивати відносини, вивчати нові речі та подорожувати разом сприяє особистісному зростанню.

Шлюб може стати осередком взаємного натхнення для самовдосконалення. Підтримка партнера у досягненні особистісних цілей робить відносини більш значущими. Розуміння особистих рис та особливостей партнера допомагає створити емоційну безпеку. Слід вивчати та приймати унікальність одне одного. Шлюб, який покладається на прийняття партнера таким, як він є, забезпечує психологічний комфорт і сприяє особистісному розвитку. Взаємна зацікавленість в спільних хобі та інтересах може зміцнювати емоційний зв'язок та збагачувати життя. Підтримка у розвитку особистих зацікавлень розширює індивідуальні можливості та надає нові перспективи. Шлюб, як інститут, не тільки об'єднує, але й створює умови для постійного особистісного росту. Розвиваючи здатність взаємодії та підтримки, пара створює фундамент для щасливих та здорових взаємин.

Можна сформулювати наступні рекомендації для молодих пар

- психологічне тестування. Звернення до професіоналів для проходження психологічних тестів для з'ясування сумісності.
- спільні тренінги та сесії. Участь у спільних тренінгах та консультаціях для розвитку комунікаційних навичок.
- відкрите спілкування. Збереження відкритості та чесного спілкування щодо очікувань та побажань від майбутнього шлюбу.

Вступ в шлюб є складним та відповідальним етапом у житті молодої пари. Розуміння психологічних особливостей та ефективних стратегій може сприяти утворенню міцних та стабільних взаємин, сповнених взаєморозуміння та гармонії. Урахування психологічних аспектів допомагає не тільки обрати гармонійного партнера, але й будувати щасливий шлюб.

Список використаної літератури:

1. Денисенко А. О. Психологічна готовність старших підлітків та юнацтва до подружніх взаємовідносин: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук: спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / А. О. Денисенко ; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. – Одеса, 2003. – 17 с.
2. Захарченко В. Г. Готовність молоді до сімейного життя (соціально-психологічний аспект) // Психологія. Збірник наукових праць. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, випуск 24. – 2004. – С. 41–48
3. Кошонько Г. А. психологічні особливості готовності молоді до створення сім'ї. Актуальні проблеми навчання та виховання Людей з особливими потребами 2007. № 2(4). С. 281-289

4. Магдисюк Л. І., Цесля Т.І. Фактори, що обумовлюють психологічну готовність молоді до шлюбно-сімейних відносин Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka 2020. № 52. С.67-70

5. Потьомкіна К. В., Шестеро Ю. В. Психологічна готовність до сімейного життя юнаків і дівчат студентського віку // Науково-методичний електронний журнал «Концепт». – 2017. – Т. 12. – 38–44 с. – URL: <http://e-koncept.ru/2017/770220.htm>

Олійник Богдан Владиславович

здобувач вищої освіти

другого (магістерського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Пашко Антоніна Олександрівна

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри психології

Дніпровського гуманітарного університету

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУБ'ЄКТИВНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ В ПЕРІОД РАННЬОЇ ДОРОСЛОСТІ

Сучасний світ швидко змінюється, а це має важливий вплив на молодь, яка переживає період ранньої дорослості. У цьому контексті, розуміння суб'єктивного благополуччя стає надзвичайно актуальним завданням. Молодь в цьому віці стикається з численними викликами та можливостями, і її суб'єктивне благополуччя залежить від впливу різних факторів.

Період ранньої дорослості, який включає в себе вік від приблизно 20 до 40 років, часто супроводжується численними викликами. Молодь зазнає тиску від суспільства щодо освіти, кар'єри, відносин, та самоідентифікації. Для багатьох індивідів, це період, коли вони займають своє місце в суспільстві та планують майбутнє. Всі ці аспекти можуть впливати на суб'єктивне благополуччя молодих дорослих.

Значний внесок в дослідження суб'єктивного благополуччя в період ранньої дорослості внесли наступні науковці Каргіна Н.В. [1], Курова А.В. [2], Е. Самман [5], М. Селігман [6], Сердюк Л.З. [3], Рифф К. Д. [4].

Суб'єктивне благополуччя - це особисте відчуття і задоволення власним життям. Це поняття включає в себе емоційний стан, задоволення життям, і загальний ступінь щастя, яке відчуває особистість.

До видів суб'єктивного благополуччя відносяться:

– емоційне благополуччя. Це включає в себе позитивні емоції, такі як радість і задоволення, і відсутність негативних емоцій, які можуть бути пов'язані зі стресом і невдоволеністю,